

The Project Gutenberg eBook of Pasáček Ali: Pověst z východu, by František Omelka

This is a *copyrighted* Project Gutenberg eBook, details below.

Title: Pasáček Ali: Pověst z východu

Author: František Omelka

Release Date: August 3, 2009 [EBook #29592]

Language: Czech

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PASÁČEK ALI: POVĚST Z VÝCHODU ***

PASÁČEK ALI

POVĚST Z VÝCHODU

Vypravuje František Omelka

Obrázky Jaromíra Vraštila

KNIHOVNA VLAŠTOVIČKY — SVAZEK 16

Ústřední učitelské nakladatelství a knihkupectví, společnost s r.
o., Praha VII, Belcrediho čís. 4, Brno, Kounicova čís. 34, Banská
Bystrica

Sírotek.

Ali seděl na louce a hrál na flétnu. Dovednými prsty vyluzoval kouzelné tóny, které se slévaly v líbezné písně.

Stádo ovcí bylo již napaseno. Některé ovečky si lehly do trávy. Jiné vesele skotačily a jejich zvonky podivuhodně doplňovaly hru malého pasáčka.

Pojednou se ozval temný hukot. Takový zvláštní, jako by v dálce zahřmělo.

Ali se překvapeně zadíval na oblohu. Co to má znamenat? Že by se blížila bouře? Ale jak by se mohla blížít, když obloha je samá modř a sluníčko krásně svítí!

Snad se mu to jen zezdalo, když byl tak pohřížen do hry. Bezstarostně mávl rukou, usmál se na ovečky a chtěl hrát dále.

Sotva však přiložil flétnu k ústům, ozval se hukot znovu. Tentokrát již tak zřetelně, že i ovce zneklidněly. Ty, které dosud ležely, polekaně vyskočily a shlukly se okolo svého pasáčka. I věrný pes Blesk přiběhl k Alimu a lísal se u jeho nohou.

Ali nevěděl, co má dělat. Podivná úzkost mu sevřela hrud'. Nebe je čisté, slunce jasně svítí, stromy a keře se ani nehnu. A přece!

Znovu a znovu to dunělo a hučelo kdesi v neznámu. Chvilími byl hukot tak silný, že se zachvěla i země. Přestrasená zvířata se třásla a s úděsem v očích vzhlížela k malému chlapci, jako by u něho hledala ochranu.

Pasáček byl bezradný. Má již hnátí domů? Ale do večera je ještě tolik času, že by se mu doma jistě vysmáli. Myslili by, že si popletl čas. A když by jim vypravoval o podivném hukotu, kdo by mu uvěřil? Doma to možná nehučelo. A tak by si mohli ještě říci, že se mu jenom nechtělo být na pastvě.

Ale co — zůstane! Však není už malé děcko! Co nevidět mu bude devět let.

Z myšlenek ho vytrhla matka. Objevila se na pastvě znenadání, jako by vyrostla ze země.

„Maminko, slyšeli jste také to hučení?“ vítal ji zdaleka hoch, s něhož rázem spadla všechna tíseň.

„Ano, Aliku...,“ odpovídala trhaně zchvácená matka. „Požehň hned domů!“

„A proč, maminko? Bude bouře?“

„Nevím... Snad,“ odpovídala vyhýbavě.

Ali se na ni podíval. Vytušil, že maminka má jakési skryté obavy.

Zahvízdl na Bleska, který se zatím již zase proháněl po louce. Hnali domů. Podivný hukot již ustal...

Bydleli na úpatí vysoké hory. Jejich chaloupka byla jako hříbek v moři zeleně. Podobných domků tam bylo roztroušeno několik.

Malý Mirza, bratříček Aliho, je uvítal s jásotem. Tatínek před chvílí někam odběhl a přikázal mu, aby se nevzdaloval z domu ani na krok.

Před večerem se otec vrátil. Na pohled byl zase tak bezstarostný a veselý, jako býval vždycky. A přece bystrému zraku Aliho neušlo, že otce cosi trápí.

Toho večera nemohl Ali usnout. Stále se vracel myšlenkami k podivnému hukotu. Kdyby se byla přihnala bouře, hned by to bylo všechno vysvětleno. Ale takhle? Obloha zůstala bez jediného mráčku až do večera. Potom na ni vyskočily hvězdičky a celá příroda byla obrazem klidu a míru. A přece... proč jsou rodiče tak znepokojeni? Jsou dospělí a jistě tuší, že takový hukot znamená nějaké nebezpečí. A jistě je to veliké nebezpečí, když maminka pro něho běžela až na pastvu! Ostatně, proč by se tím teď trápil? Zítřka se jistě všechno doví.

Ali přestal přemýšlet a pomalu usínal.

Náhle se ozval ohlušující rachot. Ali ucítil, jak se zachvěla země. Mirza se probudil a dal se do pláče. Matka vběhla do ložnice.

„Maminko, já se tak bojím!“ zalkal hošík.

„Neboj se, Mirzo, to zase přejde,“ chlácholila ho matka. „Však přece víte, že u nás v horách to bouřívá.“

Nový rachot, divější, hrozivější. Oknem vnikla do ložnice rudá záře. Jako by se nebe rozžhavilo tisíci blesků.

Před domem se ozvaly rychlé kroky. Hned nato kdosi zabušil na vrata.

Otec šel otevřít, ale neznámý chodec na něho nečekal a zvolal:

„Utíkejte! Hora vybuchla!“

Pak zaslechli ještě několik slov, ale těm již nerozuměli.

Teprve v této chvíli Ali vše pochopil. Hora, na jejímž svahu bydleli, byla sopka! A nyní znovu vybuchla! Tatínek mu kdysi vypravoval, že již mnoho let odpočívá a je tedy asi sopkou vyhaslou...

Dveře se rozletěly a v oslňující záři ohnivých nebes spatřili otce.

„Musíme rychle pryč!“ Uchopil Mirzu do náruče a vyběhl na dvůr. Matka s Alim za ním.

„Ale snad bychom si měli s sebou něco vzít!“ zaštkala matka, když viděla, že otec chce prchnout jen tak, beze všeho.

„Nemůžeme! Každá chvíle je drahá!“

Otec přiskočil k ohradě, kde byly shromážděny přestrašené ovce. Otevřel branku a pustil je ven. Ali odpoutal Bleska.

Nastal divoký útěk. Prchali dolů, do údolí. Jen pryč, co nejdále od ohnivé hory, která je v jediném plameni! Jen co nejdále od těchto nebezpečných míst, kde země puká na každém kroku a řítící se balvany ohrožují život prchajících nešťastníků!

Ještě štěstí, že zatím při výbuchu létají do výše jen kameny a popel! Kdyby se tak rozlila po svazích soptící hory i žhavá láva, to by znamenalo konec.

Uprchlíci se neohlíželi. Pádili s kopce, co jim nohy stačily. Horký vzduch byl přeplněn žhavým

populem, který rychle pokrýval celou krajinu.

Vtom se země zachvěla novým výbuchem. Vzápětí se ozval podivný sykot.

„Láva!“ vykřikl otec. „Musíme odbočit k mostu!“

Ano, k mostu! Až dole v údolí byla hluboká strž. Na jejím dně tekla horská bystřina. Přecházelo se přes ni po jednoduchém mostě. Dostanou-li se k němu, budou zachráněni. Láva steče do strže a na druhý břeh se jistě nedostane.

S nadlidským vypětím sil prchali dál. Slyšeli za sebou přívaly žhavé lávy, která nesla zkázu a smrt.

A již se blížili k mostu, který pro ně znamenal život. V dálce před sebou, již na druhém břehu strže — zahlédli houf prchajících lidí. Oni jsou poslední, neboť jejich chaloupka byla položena nejvýše.

Když slézali s příkrého kopce k mostu, Ali klopýtá a upadl. Přitom jeho ruka vyklouzla z ruky matčiny. Matka se chtěla pro něho vrátit, ale na prudkém svahu se nemohla zastavit. Doběhla na most zároveň s otcem, který po celou dobu nesl Mirzu v náručí. Zastavili se, aby počkali na Aliho. Vtom se ozvala nová ohlušující rána. Celá země se znovu prudce zachvěla.

Ali, který se zatím zvedl a hnal se dolů, spatřil otřásající obraz: chatrný dřevěný most se roztrhl a zřítíl se do hlubiny. Zároveň s ním zmizeli v prohlubni i jeho draží...

Pronikavý nářek opuštěného hochy zanikl v hromovém rachotu.

Jeho postavení bylo zoufalé. Před ním hluboká propast, za ním tekoucí příval lávy. Co teď?

Pohlédl na několik vysokých stromů, které vroubily strž. Hbitě se na jeden vyšplhal. A již se pod ním řítily proudy lávy, která stékala do strže.

Chvíli ještě sopka bouřila.

Potom nastal klid.

Tu noc prožil Ali na stromě. Druhého dne přišli lidé, aby zachránili polomrtvého chlapce. Dalo jim to mnoho práce. Pomocí dlouhých kmenů museli překlenouti zpola zasutou roklinu. I na břehu museli jít opatrně po nakladených prknech. Láva byla pod povrchem žhavá a stačil jediný chybný krok, aby se člověk probořil a spálil si nohy.

Zpráva o výbuchu sopky a zemětřesení se rozletěla po celé zemi. Pronikla i do vzdálené vesničky, kde žil strýc Aliho. Byl to lakomý člověk, který toužil jen po penězích. Vzal si opuštěného Aliho k sobě, ale neučinil tak z lásky. To si jen řekl, že bude mít zadarmo pasáka pro své stádo.

Tak se stal Ali znovu pasáčkem. Zase sedával na louce se stádem a hrával na flétnu. Ale již nebyl tak veselý a bezstarostný jako dříve. Když přihnál stádo domů, nepohladila ho jemná ruka matčína. Nepřivítal ho tatínek vlídným pohledem. Zamračený strýc na jeho pozdrav jen cosi zabručel. Nemluvná teta položila na stůl jídlo a nechala Aliho o samotě.

Proto se hoch zdržoval nejraději na pastvě. Vyháněl stádo časně zrána a vracíval se pozdě večer. Zvykl si na svůj neradostný život a smířil se s ním. Ani ve snu ho nenapadlo, že by mohlo být jinak.

Tak prchala léta. Zdálo se, že osud Aliho je rozhodnut. Že bude do smrti pasáčkem ovcí.

Ale jednou se přihodilo něco neočekávaného.

Královský lov.

V zemi, kde žil Ali, vládl král Abbas Veliký. Jednoho dne — tehdy bylo Alimu již patnáct let — vyjel si král se svou družinou na lov. Honili zvěř od časného rána v hlubokých lesích. Po poledni se všichni shromáždili na mýtině.

„Zde poobědváme,“ řekl král. „A po obědě se vydáme na zpáteční cestu.“

Královská družina zajásala. Všichni byli již pořádně unaveni divokou honičkou, proto s radostí uvítali polední odpočinek.

Sluhové se rozběhli po práci. Jedni třeli a prováděli zpoceně koně, druzí sbírali suché klestí. Za chvíli vzplanulo na mýtině několik ohňů.

Pro krále a jeho dvořany bylo narychlo připraveno několik prostých sedadel a stolů na okraji lesa. Vezír pokynul sluhům. Na stolech se objevily číše, v nichž se zaperlilo víno. Než se upekou šťavnaté kýchty, musí družina zahnat palčivou žízeň.

Král povstal, aby pronesl přípitek na šťastné zakončení lovu. Ale sotva promluvil několik slov, zarazil se a jeho oči spočinuly v údivu na protějším okraji mýtiny.

Družina se znepokojila. Co se děje?

Rychle se tam podívali — a rázem pochopili královo překvapení.

Na okraji lesa se objevil statný jelen. Byl to největší kus, jaký kdy spatřili. Stál u lesního podrostu nehnutě jako socha. Jeho klidné oči pozorovaly neobvyklý obraz na mýtině.

Nikdo ani nehlesl. Nikdo nechtěl slovem či hnutím porušit podivnou krásu vzácné chvíle, kdy dva králové si hleděli do očí. Všichni byli jakoby přimrazení pohledem na hrdý postoj jelena. Vzrušeně očekávali, co se bude dít dále.

Chvíli bylo ticho. A každý okamžik vtiskoval tuto podívanou hlouběji a hlouběji do duše.

Pojednou jelen zatřásl hlavou. Snad pochopil, do jakého nebezpečí se dostal. Rázem zmizel v houštinách.

Král se okamžitě vzpamatoval.

„Za ním!“ vykřikl.

A neohlížeje se na svou družinu, vyskočil na svého vraníka, uchopil toulec a šípy a hnál se za jelenem. V lese ho již sice nezahlédl, ale šustot listí a praskajících větviček mu naznačoval směr, kterým štvané zvíře prchalo.

Král Abbas pobízel koně k stále většímu spěchu. Pohled na krásného jelena mu učaroval. Musí jej ulovit stůj co stůj! Ještě nikomu se nepodařil tak vzácný úlovek!

Honba trvala již pěknou chvíli, ale král se jelenu nepřiblížil ani o píd'. Naopak se zdálo, že se vzdálenost mezi nimi zvětšuje. Nasvědčoval tomu slábnoucí šustot listí.

Pojednou se král zaradoval. Spatřil, jak prchající jelen se zapletl parohy do hustého lesního podrostu a marně se namáhal vysvobodit se. Úzkostně řičel a cloumal košatou ozdobou své hlavy. Král pobídl vraníka a rychle se přiblížil na dostřel.

Při pohledu na zmítajícího se jelena ještě vzrostla jeho lovecká vášeň. Zastavil koně, pozvedl luk a namířil. Nebezpečný šíp zasvištěl vzduchem. V tom okamžiku se však podařilo jelenu zlomit několik silných větví. A již zase prchal.

Král zrudl hněvem. To se mu stane, když už měl kořist téměř ve svých rukou!

Bodl koně ostruhami a tím vášnivěji pokračoval v divoké honbě. Osvobozený jelen prchal jako střela. Jeho parohy ležely téměř vodorovně na hřbetě a štíhlé nohy jen se míhaly v šíleném útěku.

Král stále za ním. Necítil, že větvičky stromů ho šlehají do rozpálené tváře. Neviděl, že vraník je až k smrti uštván nekonečnou honbou. Nedbal, že jeho družina zůstala daleko vzadu a že se žene dál sám a sám. Stačilo mu, že občas zaslechl v dálce před sebou tichý šelest. Ten mu prozrazoval, že je na správné stopě.

Po dlouhé, velmi dlouhé době se mu zazdalo, že šustot listí před ním ztichl. Zarazil vraníka v prudkém letu a naslouchal.

Nikde ani hlásku!

Tak přece mu unikl! Ale ne, nepoddá se!

Znovu vyrazil kupředu. Ale již neměl té jistoty, že zvítězí. I zpocení kůň jako by tušil, že jeho námaha je marná. Přes všechno pobízení jeho rychlost se stále zmenšovala.

Konečně se král zastavil. Další štvance by byla zbytečná.

Rozhlédl se po lese a trochu zneklidněl. Kam to až zajel? Vždyť tato místa jsou mu úplně cizí, přestože zná všechny lesy na mnoho hodin cesty od sídelního města.

Ostatně, nevádí. Jeho družina tu bude jistě co nevidět.

Avšak hluboký les mlčel. Po družině nebylo ani památky.

Král se chvíli rozmýšlel. Pak se rozhodl k návratu.

Jel pomalu, poněvadž chtěl popřát koni oddechu. Myslel na uprchlého jelena. Mrzelo ho, že mu unikl. Bylo by to překrásné zakončení lovu. Nu, co naplat? Snad se mu to podaří jindy.

Když se po chvíli zase rozhlédl, zavrtěl nechápavě hlavou. Což jeho družina zbloudila?

Táhle zatroubil na lesní roh.

Chvíli naslouchal.

Ticho!

Král Abbas Veliký neznal bázně, ale přece se znepokojil. Což kdyby tu narazil na nějakou tlupu lupičů, kteří by ho chtěli oloupit, ne-li něco horšího! Bránit by se dovedl, což o to. Ale čím je jeden luk a malý svazek šípů proti celé hordě útočníků?

Pobídl vraníka k rychlejší jízdě. Jeho neklid vzrůstal. Kudy se sem vlastně dostal? Vždyť už by měl být dávno ve známých revírech! A zatím?

Ne, tuhleto paseku neviděl ještě nikdy. Ani když pronásledoval jelena. A že by v jeho zemi byly lesy tak hluboké a tmavé, do jakého právě zajel? Nebylo by to nic příjemného, prožítí noc v těchto pustých místech!

Konečně král pochopil, že zbloudil. Zmocnil se ho zvláštní neklid. V rozčilení měnil směr jízdy zprava doleva, zpředu dozadu — a tak se potácel jako v začarovaném kruhu několik hodin.

Posléze, vyčerpán hladem a únavou, vyšplhal se na nejvyšší strom.

V dálce zahlédl konec lesa. Za lesem se táhly širé pastviny.

Král si zapamatoval směr a s novou nadějí vyrazil kupředu.

Jak si oddechl, když les začínal řídnout a mezi jednotlivými stromy probleskoval obraz volné krajiny! Však byl již také svrchovaný čas, neboť slunce se zatím povážlivě naklonilo k západu!

Na louce spatřil pasáčka se stádem ovcí.

Byl to Ali.

Ali a král.

Když Ali zpozoroval, že neznámý lovec jede přímo k němu, popošel mu vstříc a uctivě ho pozdravil.

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se král.

„Ali,“ odpověděl hoch.

„Zbloudil jsem v lese. Mohl bys mi poradit, kudy se dostanu do královského města?“

„S radostí, pane,“ řekl ochotně pasáček. „To musíte jeti přes tuto stráň a pak stále na západ.“

„Jak je to odtud daleko?“

„Den pěší chůze,“ odpověděl Ali bez rozmýšlení.

„Byl jsi již někdy v královském městě?“ vyzvídal král, jemuž se čiperný hoch rázem zalíbil.

„Ještě ne, pane. Ale někdy si tam určitě zajdu.“

„Co tě tam táhne?“

„Chtěl bych spatřit našeho pana krále.“

„Proč?“ podivil se král.

„Všichni lidé říkají, že je to velmi moudrý panovník. A moudrých lidí si vážím.“

„Tak —? A proč?“

„Poněvadž svou moudrostí prospívají jiným lidem. A je-li moudrý panovník, má z toho prospěch celá země.“

Král byl velmi překvapen bystrostí prostého pasáčka. Chvíli s ním ještě rozmlouval. Vyptával se ho na jeho rodinu. Když se dověděl, že Ali je sirotek, zamyslel se.

„A do světa by ses nechtěl podívat?“

„Chtěl — a jak rád!“ zvolal živě Ali. „Ale —“

„Nu? Copak?“

„Není to možné,“ odpověděl Ali a náhle zesmutněl.

„A proč by to nebylo možné?“

„Strýc mě potřebuje k pasení ovcí. Kdybych mu odešel, musel by si hledat jiného pasáka. A stálo by ho to mnoho peněz.“

Král se ho chtěl ještě na něco otázat, ale v tom se ozval táhlý, žalostný zvuk lesního rohu.

Oba pohlédli k lesu. Na jeho okraji stála skupina jezdců, kteří se pátravě rozhlíželi.

Abbas Veliký přiložil lesní roh k ústům a zatroubil.

Jezdci se ihned rozjeli k pohřešovanému králi. Zřejmě se jim ulevilo, když viděli, že je zdrav.

Král upozornil vezíra na bystrého chlapce. Vyzval ho, aby dal Alimu několik otázek.

Vezír tak učinil. Údiv celé družiny byl právě tak veliký jako králův. Chlapec odpovídal nadmíru vtipně.

„Bylo by škoda nechat ho zde,“ mýnil vezír. „Což abychom ho vzali s sebou?“

„Právě proto jsem tě požádal, aby ses přesvědčil o jeho bystrosti,“ řekl král s úsměvem. „Tak co, Ali, nechtěl bys jet s námi ke královskému dvoru?“

Ali, který zatím z rozhovoru poznal, že má před sebou samého krále, skřížil ruce na prsou, uctivě se uklonil a řekl:

„Králi všech králů, tvá vůle je mi rozkazem.“

Všichni znovu obdivovali jeho pohotovost.

„A se strýcem se domluvíme hned,“ rozhodl král. Vyskočil na koně a vyzval Aliho, aby zahnal stádo domů.

Družina se rozjela do vesnice. Tam nastalo veliké vzrušení, když se roznesla zpráva, že přijel král.

Vezír přednesl strýci královo přání.

Starý lakomec hned poznal, kolik uškodilo. Umínil si, že využije vzácné příležitosti.

„Králi všech králů, cokoli poručíš, stane se,“ začal pokorně. „Pomni však laskavě, že po odchodu Aliho tu zůstanu sám jako kůl v plotě. Nebudu mít nikoho, kdo by se o mně staral ve stáří. A netušíš, jak jsem si na něho zvykl. Odejde-li, zůstane mi v srdci bolest jako ostrý trn —“

V zástupu diváků, kteří přihlíželi tomuto výjevu, to zašumělo. Všichni věděli, že pěstoun Aliho lže, mluví-li o lásce k chlapci. I král to pochopil. Bylo to patrné z jeho odpovědi:

„Neboj se toho trnu,“ řekl s mírným úsměvem. „Dám ti za Aliho náhradu, která trnitě ostří zlomí a bude zase dobře.“

Po těchto slovech pokynul vezírovi. Ten sáhl do kožené brašny u sedla a vyndal váček s penězi.

Ve strýcových očích se zajiskřilo.

Dychtivě sáhl po váčku a květnatými slovy děkoval králi za jeho dobrotu. Potom se krátce rozloučil se svým synovcem.

„Sám Allah tě tam opatruj, Ali! A povede-li se ti tam dobře, vzpomeň si na svého starého strýce, který stále myslel jen na tvé dobro!“

Ali cítil, že strýc se jen přetvařuje, ale přece byl loučením dojat. Buď jak buď, strýc se o něho staral šest let. A třebaže u něho neměl ná růžích ustláno, přece jen mu byl zavázán díky. Vždyť se ho ujal v nejhorsí době jeho života!

Pěkně strýci za všechno poděkoval. Umínil si, že na něho opravdu nezapomene. Potom si vzal několik milých památek, které mu měly připomínat dětství, vsedl na koně a vyjel s družinou ke královskému městu.

Tichá noc se snesla na kraj. Na nebi se zatřpytily hvězdy. Ali k nim občas vzhlédl. Byli to jeho staří známí. Avšak hodina za hodinou mýjely, vzrůstala hochova radost. Hvězdy šly s ním!

Jede do cizího, neznámého světa. Ví, že král bude jeho přítelem. Ale co ostatní lidé u dvora? Budou se k němu chovat také tak přátelsky jako král? Bude-li zle, potěší se hvězdami. A povede-

li se mu dobře, poví jim o svém štěstí. Družina vjela na kamenitou cestu. Podkovy zazvonily.

Alimu se zdálo, že slyší hlas stříbrných zvonků, které svým cinkotem vypravují pohádku o štěstí.

Strážce pokladu.

Život u královského dvora připadal Alimu jako pohádka. Nádhera v paláci ho oslňovala. Chudý venkovský hoch se bál stoupnouti na bohatě vyšíváné koberce, jimiž byly pokryty chodby a komnaty. Mohl nechat oči na drahocenných látkách, v nichž byli oděni královi dvořané.

V Ispahanu — tak se jmenovalo hlavní město Iranu — se to jen hemžilo urozenými princí a princeznami. Ali pozoroval s obdivem, jak dvorně a úslužně se všichni chovali. A jak pěkně dovedli o všem rozmlouvat! Co tu vlastně mezi nimi chce — on, prostý a nevzdělaný pasáček z hor?

A zároveň v něm vzrůstala podivná úzkost.

Není to všechno jen sen? Neprovedl s ním král jen zábavnou hru? Nepřijdou jednoho dne zbrojnoši, aby ho odtud vyhnali?

Ali nezůstal dlouho v nejistotách o svém osudu.

Brzo ho vyhledali lidé, kteří přišli z rozkazu samého krále. Nebyli to však zbrojnoši, kteří by ho vyhnali. Byli to nejlepší učitelé a vychovatelé, jaké měl Abbas Veliký u svého dvora. Dostali za úkol dáti Alimu takové vzdělání, jakého se dostávalo jen nejurozenějším dvořanům.

A teprve nyní poznával Ali, v jaké temnotě žil až dosud. Protože byl bystrý, chápavý a nadaný, naučil se velmi brzy číst. Potom se ponořil s chutí a láskou do čarovného bohatství knih. Celý svět se mu zjevil v novém světle. Dočetl se o cizích zemích, o jiných národech.

Zásluhou moudrých a zkušených učitelů stával se z Aliho vzdělaný mladý muž. Královský dvůr již mu nepřípadal tak cizím. Vzdělání mu dodávalo síly. Poznával, že cena člověka nespočívá v tom, kde a čím se narodil, nýbrž v tom, čeho se domůže vlastní prací.

Ali však nezpychl svým štěstím. Zůstal i nadále skromným člověkem. Skromností si získal přízeň téměř všech dvořanů. Sám měl nejraději krále a starého vezíra.

Když mu bylo dvacet let, král dal svolat shromáždění všech dvořanů. Ali se dostavil také.

Hlasatelé oznámili, že panovník sdělí shromáždění důležitou zprávu. Král za naprostého ticha promluvil:

„Strážce našeho královského pokladu náhle zemřel. Jak víte, tento důležitý úřad musí být ihned znovu obsazen.“

Ticho v prostorné síni královského paláce se stalo ještě větším. Srdce všech dvořanů se rozbušila prudčeji. Koho určí král za nástupce zemřelého strážce?

„Rozhodl jsem se,“ pokračoval král, „že nástupcem se stane Ali.“

Do shromáždění jako by uhodil blesk. Ještě nikdy se nestalo, aby za strážce pokladu byl povolán tak mladý člověk. A k tomu ještě cizinec, neznámého a neurozeného původu!

Ale nejvíce byl překvapen sám Ali. Teprve potlesk dvořanů ho vzpamatoval a připomněl mu, že má králi poděkovat. Učinil tak vroucími slovy.

Na počest nového strážce pokladu byla uspořádána hostina.

A již toho večera Ali poznal, jak nestálá a vratká jsou lidská srdce. Mnozí, kteří se k němu až do toho dne chovali velmi laskavě, vlídně a přátelsky, rázem změnili své chování. Náhle ochladli, jejich přátelství zmizelo jako kouzlem. Mluvili s ním sice slušně a zdvořile, Ali však cítil, že ho již nemají rádi. Snadno poznal příčinu této neočekávané změny. Byla to závist, která zatvrdila jejich srdce a naplnila je jedem.

Jiní se k němu začali chovat s přemrštěnou pokorou, uctivostí a úlisností. To byli ti, kteří se chtěli zavděčit novému mocnému úředníku a získati jeho přízeň.

Ali zesmutněl. Byl by se nejraději vzdal vysokého vyznamenání, než aby žil uprostřed zloby a nenávisti. Ale král si toho přál — a Ali mu byl zavázán tolika díky, že se rozhodl vytrvati. Umínil si, že bude v novém úřadě pracovati tak pečlivě a svědomitě, aby si na něho nemohl nikdo stěžovat.

Hned druhého dne obdržel od krále klíč od státní pokladnice. Byl tak důmyslně zhotovený a měl

tolik podivných zářezů a rýh, že zámek byl téměř nedobytný.

„Takové klíče jsou dva,“ řekl mu král. „Jeden budeš mít ty, druhý já. Do pokladnice nemůže vniknout žádná jiná osoba. Proto mi budeš ručit za všechny poklady, které jsou tu shromážděny.“

„Jak poroučíš, králi všech králů,“ odpověděl Ali. „Udělám všechno, abych byl hoden tvé důvěry.“

Král odemkl podzemní sklepení a uvedl Aliho do státní pokladnice. Nový strážce pokladu byl oslněn pohádkovým bohatstvím, které spatřil. Před ním ležely v několika řadách obrovské bedny, naplněné až po okraj zlatem a stříbrem. Byly tam mince, svícný, náušnice, prsteny, zlaté pruty, drahocenné meče a šavle. Rukojeti zbraní byly vykládány vzácnými drahokamy. V plápolavé záři lhoučích vycházel od těchto pokladů tak oslepující lesk, že se zdálo, jako by celé sklepení bylo jediným plamenem.

Král vysvětlil Alimu, jak má všechno toto bohatství opatrovat a jak má na všechno dohlížet. Ukázal mu, kam má ukládat klenoty, které do státní pokladnice nově přibudou. Jednou za týden bude podávat zprávu o stavu pokladu vezírovi a ten zase králi.

Tak se stal z pasáčka strážce královského pokladu.

Mnohý jiný dvořan by byl přešťasten, kdyby se mu dostalo takové cti jako Alimu. Mnohý by zpyšněl a stal se domýšlivým. A kolik by jich neodolalo zhoubnému pokušení, které dovede v lidech vzbudit zlato!

Ali se však nezměnil. Byl stále tak skromný a tichý, jako býval dříve. Zlato na něho nepůsobilo. Chodil okolo lesknoucího se kovu se srdcem chladným a nevzrušeným. Věděl, kolik lidí se již dalo svést na nesprávnou cestu, kolik se jich stalo nepoctivci z touhy po něm!

Z vysokého úřadu měl radost, pravda. Ne však proto, že mu tím byla dána neobyčejná moc. Měl z toho radost hlavně proto, že poznal, jak velice mu král důvěřuje.

Však mnozí dvořané se pokoušeli otrásti královou důvěrou. Z pouhé závidosti mu našeptávali, že Ali už není tak poctivý, jako býval dříve. Říkali, že nový strážce pokladu utrácí mnoho peněz. A kde je bere?

Ale král nedbal na takové řeči. Věřil Alimu tak jako sobě. A když ničemní dvořané neustávali se svými pomluvami, přísně jim to zakázal.

Dvořané viděli, že u starého krále nepochodí a jeho důvěrou neotřesou. Proto se obrátili jinam. Společili se s vychovatelem prince Sefiho, králova syna. Začali očerňovat Aliho u něho. Mladý princ denně slýchal, že strážce pokladu je člověk nečestný a nepoctivý. Stále prý okrádá státní pokladnu. Proto by měl být zbaven svého úřadu. A v jeho duši uzrávalo rozhodnutí: až nastoupí na trůn, propustí Aliho.

Za několik let král Abbas Veliký zemřel a vlády se ujal Sefi. Jeho vychovatelé a zlomyslní dvořané zajásali. Konečně nadešel čas, kdy se stane strážcem pokladu některý z nich!

Návštěva.

Když se stal Ali strážcem pokladu, dostával od krále slušný plat. Hned když obdržel první mzdu, vzpomněl si na svého strýce a poslal mu peníze na přilepšenou.

Strýc mu za ně poděkoval a přitom si posteskl, že mu uhynul dobytek a že musí opravit chalupu. Prosil Aliho, aby na něho zase něčím pamatoval.

Dobrý Ali mu tedy posílával pravidelně část svých peněz. Sám mnoho nepotřeboval, neboť žil skromně.

Jednou — to již vládl král Sefi — přišel za ním strýc do královského paláce. Ali ho srdečně přivítal a tázal se ho, proč se vydal na tak dalekou cestu.

„Chtěl jsem se s tebou potěšit, drahý Ali,“ řekl strýc. „Je tam u nás v horách bída, jaké už dávno nebylo. Z jara přišly povodně, v létě byla sucha. Pole jsou skoro holá. A ke všemu jsem vyhořel. Oh, drahý Ali, kdybys uviděl tu zkázu, zaplakal bys nad svým nešťastným strýcem!“

„Rád bych ti pomohl, strýčku,“ řekl Ali. „Ale bohužel právě nemám žádných peněz.“

„Že nemáš?“ vybuchl strýc. „Kam je tedy dáváš?“

„Něco odesílám tobě a zbytek rozdám chudým. To víš, bídy je všude dost.“

„Strážce královského pokladu je právě takový boháč jako král. Stačí jen natáhnout ruku a bohatství je tvé.“

„Jak to myslíš, strýčku?“

„Tak jak to říkám. Kdybys vzal z pokladu jediný diamant, tvému strýci by bylo pomoheno.“

„To přece nemyslíš doopravdy?“ hrozil se Ali.

„Proč ne? Tobě by to neuškodilo a králi teprve ne. Vždyť by to ani nepoznal.“

„Tvá slova mne naplňují bolestí,“ řekl smutně Ali. „Nenadál jsem se, že ty, bratr mého otce, mohl bys mne navádět k něčemu zlému.“

„Jaké zlo? Což myslíš, že nevím, jak se krade u královského dvora?“ rozzlobil se strýc.

„Nevím, je-li pravda, co říkáš. Ale i kdyby všichni kolem mne kradli, já krást nebudu. Nevztáhl bych ruku na cizí majetek, ani kdybych umíral hladem,“ řekl Ali pevně.

„Zklamal jsem se v tobě, Ali! Myslí jsem, že si lépe zapamatuješ, jak jsem se tě ujal.“

„Strýčku, pomáhám ti od toho okamžiku, kdy se octly první peníze na mé dlani. Budu ti pomáhat i dále. A když ti to nestačí, příště ti pošlu ještě víc než dosud. Ale abych se snížil k nepoctivosti, ke krádeži — ne, toho ode mne nežádej!“

Strýc se zamračil a na další otázky Aliho skoro ani neodpovídal. Brzy se vydal na cestu domů. Ali mu dal balík s nějakými látkami a šel ho vyprovodit.

Sotva vyšli na nádvoří paláce, objevily se v oknech hlavy dvořanů. Zatím se totiž roznesla zpráva, že Ali má na návštěvě někoho z příbuzných.

„Hleďte!“ volali. „Náš strážce pokladu odnáší zlato v balících! Podívejte se na toho zloděje!“

Ali zrudl hněvem. Věděl, že dvořané kují za jeho zády různé pletichy. Věděl, že by se ho rádi zbavili. Tušil, že potají si o něm leccos vypravují. Ale aby ho nazvali zlodějem veřejně, to se ještě nestalo! Ne, takovou urážku si nedá líbit! Jakmile vyprovodí strýce, hned se dá ohlásit u krále a všechno mu poví! A král jistě zjedná nápravu!

Někteří dvořané zatím spěchali ke králi, aby ho upozornili na odcházejícího návštěvníka Aliho. Král Sefi přistoupil k oknu a řekl:

„Někdy jsem pochyboval o pravdivosti vašich slov, ale teď již nepochybuji. Ostatně, právě jdu do pokladnice. Chci se podívat na šavli od tureckého sultána, o níž mi otec kdysi vypravoval. Přitom se podívám, je-li všechno v pořádku.“

Pohněvaný král vešel do sklepení.

Rozhlédl se po stěnách. Prohlédl bedny.

Vzácná šavle tam nebyla!

Pobouřen neočekávanou ztrátou, dal okamžitě svolat všechny dvořany. Stáli shromážděni ve dvoraně královského paláce a s napětím očekávali, co se stane.

Král se před nimi objevil jako zlé svědomí. Jeho zachmuřené čelo nevěstilo nic dobrého.

„Předstoupí strážce pokladu Ali!“ zvolal. Ve shromáždění to radostně zašumělo. Ali, ten protivný Ali má předstoupit!

A kdo takto předstupuje, s tím to obyčejně končí špatně.

V těžkém podezření.

Všechny zraky se otočily k Alimu. Ten klidně předstupoval před krále. Na jeho tváři nebylo znát ani stopy rozechvění.

„Poroučíš, králi všech králů?“

„Kde je šavle od tureckého sultána?“ vybuchl prudce král.

„Nevím o takové šavli,“ odpověděl mírně Ali.

„Chtěl jsem ji ukázat svému hostu. Šel jsem do sklepení, a šavle tam není! A přece se dobře

pamatuji, že otec mi jednou o ní vypravoval!“

Ali mlčel. Přemýšlel, vzpomínal.

„Ne, nepamatuji se, že by tam byla taková šavle,“ řekl po chvíli.

„Jako strážce pokladu jsi odpovědný za každou maličkost,“ pokračoval král. A když viděl, že dvořané radostně příkyvuji, rozohňoval se: „A proto tě okamžitě zbavuji tvého úřadu. Do čtrnácti dnů uveď všechno do pořádku. Potom přezkoumáme seznamy. Bude-li všechno v pořádku, předáš to svému nástupci a můžeš volně odejít. Bude-li však něco chybět, víš dobře, co tě čeká.“

Dvořané na sebe významně pohlédli. Konečně se dočkali chvíle, kdy sláva Aliho vybledla! Nyní nastoupí v mocný úřad některý z nich a ten k nim bude jistě štědrejší než Ali! Vždyť Ali — jaký to byl dvořan? Žádnému nedal potají ani jedinou minci, natož nějaké klenoty! Jeho poctivost byla tak veliká, že se ani neodvažovali svádět ho k nějakému podvodu. Všichni ho znali, jenom král Sefi ne.

Zvědavě se zadívali na obviněného strážce pokladu. Očekávali, že Ali zbledne pod tíhou králova podezření.

Avšak Ali klidně odpověděl:

„Králi všech králů, můj život je ve tvých rukou. Popřej svému služebníku jen jediné milosti: rač se přesvědčiti ještě dnes, jak jsem opatroval tvé poklady!“

Dvořané začali polohlasně reptat. Král se však zarazil a překvapeně pohlédl na klidného strážce pokladu. Že by se v něm mýlil? Že by měl pravdu on, Ali, a nikoliv dvořané? Ale je-li pravda, co všechno mu napovídali o bohatství nového strážce pokladu, kde to vzal? Jeho plat je krásný, jen co je pravda. Ale zdaleka nestačí na takový přepych, o jakém si všichni vypravují! A tento strážce nadto ještě odesílá peníze nějakému strýci — odkud tedy má tak značné příjmy?

Král byl zmaten. Nevěděl, co si má o tom všem myslit. Ostatně, nač by to oddaloval? Přesvědčí se hned, oloupil-li ho Ali, a o kolik.

„Svoluji,“ řekl po krátkém rozmyšlení. „Zjistíme to hned.“

Rozpustil shromáždění. Dal zavolat několik písařů a vešli do sklepení. Písaři kontrolovali všechny předměty. Byla to perná práce. Teprve k večeru byli se vším hotovi.

Jak se král podivil, když zjistili, že ze všeho toho nesmírného bohatství se neztratila ani ta nejmenší věc!

Až na osudnou šavli...

Aliho nesmírně trápilo, že nedovede o ztracené šavli nic povědět. Kdyby tu byl aspoň starý vezír! Snad by o tom něco věděl. Ale ten je právě na lovu s knížecími hosty a vrátí se až za několik dní.

Ostatně, králův hněv proti Alimu rychle opadal. Domníval se, že objeví v pokladech značné ztráty — a zatím?

Chodil po sklepení v hlubokém zamyšlení. Uvažoval, co má podniknout. Má odvolat svůj rozkaz, že Ali je zbaven úřadu? Má před celým shromážděním prohlásit, že strážce pokladu konal svou službu poctivě? Ale jaká poctivost, když vzácná šavle je pryč? Vždyť ona sama znamenala veliké bohatství!

Pojednou se otevřela vrata pokladnice a do sklepení vešel vezír. Chvatně předstoupil před krále a hluboce se uklonil.

„Jak to, že už jsi zde, vezíre?“ podivil se král. „Přihodilo se něco?“

„Nic zvláštního, králi všech králů. Knížecí hosté byli již unaveni a chtěli se vrátit do paláce. Ted vidím, že sám Allah řídil jejich kroky.“

„Proč myslíš?“

„Poněvadž jen já ti mohu vysvětlit zmizení vzácné šavle.“

„Již o tom také víš?“

„Ano, slyšel jsem. A spěchám, abych zapudil tvé podezření proti Alimu.“

„Chceš tím říci, že je nevinen?“

„Ano.“

„A šavle?“

„Král Abbas Veliký se jednou nepohodl s tureckým sultánem, který mu šavli daroval. Rozhodl se, že dar vrátí. Vypravil mne k sultánovi s poselstvím a tehdy jsem odevzdal šavli sultánovi já sám.“

„Ale jak se mohlo stát, že o tom nic nevím?“

„Tvůj otec měl tehdy mnoho starostí. Nepřál si, aby se o sporu s mocným sultánem zbytečně mluvilo. Ali ti to nemohl vysvětlit, poněvadž se to stalo dříve, než přišel ke královskému dvoru.“

„Tedy tak je to...“ prohodil zamyšleně král Sefi. A jeho zachmuřená tvář se pomalu vyjasňovala.

Ali byl tak šťasten, že by byl nejraději zavýskal. Neohlížeje se na přítomnost královu, přistoupil k vezírovi a prudce ho objal.

„Děkuji vám,“ řekl dojatě a slzy jako hrách mu stékaly po tváři. „Udělal jste pro mne víc, než že jste mi zachránil život. Vrátil jste mi víru, že pravda nezůstane utajena.“

„Byla to jen má povinnost,“ odmítal díky vezír.

Krále Sefiho teď mrzelo, že podezíral Aliho. Hned se však rozhodl, že to napraví.

V celém paláci dal vyhlásiti, že královské poklady jsou v nejlepším pořádku. A večer uspořádal hostinu na počest Aliho. Při ní oznámil, že ruší své ranní prohlášení a že Ali zůstává i nadále strážcem pokladu.

Sál mlčel. Nikdo neprojevil ani trochu radosti.

Dvořané se shlukli v několik hloučků a tlumeně o něčem rokovali. Byli rozhodnuti dovésti svůj boj proti Alimu až do konce.

Konečně jeden hlouček — v něm byli ti nejmocnější po vezírovi — předstoupil před krále:

„Králi všech králů, souhlasíme se vším, co podnikáš. Dovol však, abychom v tomto případě vyslovili své námitky.“

„Proti čemu?“ otázal se úsečně král.

„Proti tomu, aby strážce pokladu zůstal nadále ve svém úřadě.“

„Co proti němu ještě máte?“

„V celém městě, ba v celé zemi se vypravuje, s jakou nádherou má zařízen svůj byt. Kde na to bere peníze? Jistě tě okrádá. A že se při prohlídce na nic nepřišlo? Patrně tě zase nějak oklamal. Myslíme, že není správné, aby jeden člověk ochuzoval takovým ničemným způsobem tvou pokladnu a tím celý národ.“

Král opět upadl do rozpaků. Pravda, na ty pověsti o nádheře v bytě Aliho zapomněl. Snad se přece jen poněkud ukvapil, když zrušil své rozhodnutí. Snad se měl o tom ještě sám přesvědčit a teprve potom učinit rozhodnutí.

V rozpacích pohlédl na Aliho.

Ten byl sice bledý, ale z jeho očí zírala pevná odhodlanost.

„Králi všech králů, ve dne sis prohlédl královskou pokladnici. Je-li ti libo, můžeš se hned přesvědčit i o té vybájené nádheře v mém bytě.“

„Učiním tak, Ali. A půjdeme tam hned, neboť už chci mít v té věci jasno.“

Ali bydlil v levém křídle bývalého královského paláce. Jeho byt, jindy tak tichý, stal se svědkem vzácné návštěvy. S králem, vezírem a Alim přišli na prohlídku všichni vysocí dvořané.

Jaké však bylo jejich překvapení, když vstoupili dovnitř! Očekávali, že na zemi budou ležet zlatem prošívané koberce — a podlahy byly holé. Místo nábytku umělecky vyřezávaného spatřili obyčejné zařízení. Ve skříních chtěli mít šperky, klenoty, stříbro, zlato a brilanty — a místo nich tam stály úhledně seřazené svazky tlustých knih. Všude vládla až zarážející prostota a chudoba.

Král Sefi se zastyděl. Vždyť i poslední z jeho služebníků u dvora má mnohem bohatěji zařízený byt než Ali, strážce královského pokladu!

I dvořané pojednou ztichli. Živili se po celá léta povídkami o nádheře v bytě Aliho, až tomu sami uvěřili. A nyní viděli na vlastní oči, že to všechno byl pouhý klam.

Průvod vyšel zpět do předsíně bytu.

Král chtěl právě veřejně prohlásiti, že tato prohlídka rozehnala poslední zbytek jeho nedůvěry, když ho upozornil jeden z dvořanů:

„Králi všech králů, co je asi za těmi dveřmi?“

Král se podíval naznačeným směrem. Na konci síně byly těžké dveře, uzamčené dvěma velikými závorami.

„Co je tam, Ali?“ zeptal se vlídně.

Ali ztratil rázem všechen klid:

Střídavě se červenal a bledl a zmateně pohlížel s krále na vezíra a na dvořany. A hned zase padl jeho roztěkaný pohled na tajemné dveře.

„Ano, co je za těmi dveřmi?“ ozvalo se sborem z houfu dvořanů. Tak přece ho dostali, chytráka! Stále se tváří jakoby nic, a prosím —

Pohled na rozradostněný zástup dvořanů vrátil Alimu klidnou rozvahu. Hlasem plným tklivého smutku řekl:

„Králi všech králů, v tom pokoji skrývám to, co je mi na světě nejdražší. Všechno, co zde vidíš — stoly, skříně, knihy — to všechno je koupěno za peníze, které jsem si vydělal v královských službách. Jen v tomto pokoji je můj vlastní majetek.“

„A co je to?“

„Střežím to jako tajemství. Dosud nikdo to nespatriil. Nenuť mne, prosím tě snažně, k prozrazení drahého tajemství.“

„Jaképak tajemství!“ zvolal podrážděně jeden z dvořanů.

„To jsou jen vytáčky!“

„Konečně uvidíme ty poklady!“

„Tedy přece! Podívejme se na něho!“

„Přátelé,“ ozval se varovným hlasem starý vezír, „prosím, abyste se neukvapovali. Uvažte, že —“

Ale jeho další slova zanikla v bouři odporu:

„Jen ať otevře!“ volali.

Král se začal v duchu klonit na stranu dvořanů. Strážcův zmatek a rozčilení jen stupňovaly jeho podezření.

Tvrdě a úsečně poručil Alimu, aby otevřel.

Ali uposlechl. Potácivým krokem přistoupil ke dveřím.

Odšoupl těžké závoru, otevřel těžké dveře a tiše ustoupil stranou.

Tajemství.

Král vešel dovnitř.

Za ním se tam nedočkavě nahrnuli dvořané. Ali bude usvědčen! Nyní aspoň král pozná, jakého měl služebníka! Tedy sem si ukryl poklady, které za léta svého úřadování uloupil! Hledme, jak obratně to zařídil! Zde budou tedy ty vzácné koberce, drahocenné kožišiny, klenoty a peníze, mnoho, mnoho peněz...

Ale nebylo tam nic takového.

Uprostřed pokoje stál prostý dřevěný stůl. A na něm ležely tři předměty: pastýřská hůl, flétna a pasáčekův oblek.

V místnosti zavládlo dusné ticho. Všichni zůstali zaraženi.

„Toto je snad tajemství, které tak úzkostlivě střežíš?“ otázal se konečně král zadrhnutým hlasem. Bylo na něm vidět, jak je mu hořko z vlastní slabosti. Proč jen podlehl zlomyslným hlasům ničemných našeptavačů?

I dvořané klopili provinile oči k zemi.

„Ano,“ odpovídal tiše Ali. „Když mne král Abbas Veliký zavolal od mých ovcí do královského města, mým jediným majetkem byly tyto tři prosté předměty. Opatroval jsem je jako upomínky

na své dětství. A po každé, když jsem přetížen starostmi a potřebuji posílení a útěchy, uchyluji se do tohoto tichého pokojíku. Vezmu si flétnu a postavím se k oknu, z něhož mám pěknou vyhlídku do polí. Hraji si tytéž písně, které jsem hrával kdysi u svého stáda. Vždycky jsem se tu posítil. Vracíval jsem se k práci osvěžen... Tvůj otec znal mé tajemství. Neměl proti mně nikdy nic.“

Ali se odmlčel, jako by chtěl nabrat síly k dalším slovům:

„Dnes jsem však poznal,“ pokračoval, „že ty, králi všech králů, nejsi spokojen s mými službami. Proto tě prosím, abys mne propustil. Vrátním se ke svým stádům a budu tam šťastnější, nežli jsem zde, u tvého dvoru.“

Králi po těchto slovech vytryskly z očí slzy. I dvořané byli velmi dojati.

Král pokročil k Alimu a srdečně ho objal.

„Nikoli, drahý Ali,“ pronášel vzrušeně. „Nepropustím tě, poněvadž vím, že tak poctivého strážce pokladu neměl žádný z mých předků. Dnes jsem poznal, že jsi můj nejvěrnější služebník. Vidím, že bohatství tě nechává lhostejným. Chci se ti odměnit tím, že ti nabízím své přátelství. A na důkaz toho ti daruji svůj plášť.“

Po těchto slovech sňal plášť a dal jej Alimu. Bylo to nejvyšší vyznamenání, jaké mohl král udělit.

Hned nato přistoupil k Alimu vezír a upřímně mu blahopřál. Král se pak obrátil k dvořanům a řekl:

„Viděli jste a slyšeli jste všechno. Oznamte celému dvoru můj dnešní rozkaz: Ali je můj přítel. Odváželi-li se ještě někdo pronést proti němu jediné křivé slovíčko, bude okamžitě popraven.“

Tak zůstal Ali i nadále v královských službách. Král Sefi dostal slovu a stal se jeho nejlepším přítelem. Časem se dvořané smířili s poctivým Alim a vážili si jeho přátelství.

Když po mnoha letech klidného života Ali zemřel, nezůstalo v celé zemi jediné oko suché. Chudáci i boháci oplákovávali věrného služebníka králova.

A ještě dnes si vypravují v Iranu o chudém pasáčkovi, který se stal strážcem královského pokladu.

OBSAH.

Sirotek	5
Královský lov	13
Ali a král	19
Strážce pokladu	24
Návštěva	31
V těžkém podezření	34
Tajemství	43

PASÁČEK ALI.

Pověst z východu. Vypravuje František Omelka. Obrázky Jaromíra Vraštila. Vyšlo jako šestnáctý svazek „Knihovny Vlastovičky“, kterou za redakce Ant. Zhoře vydává Ústřední učitelské nakladatelství a knihkupectví, společnost s.r.o., Praha VII, Belcrediho 4, Brno, Kounicova 34, a Banská Bystrica. Vytiskla knihtiskárna Typia v Brně, Cejl čís. 21.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PASÁČEK ALI: POVĚST Z VÝCHODU ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if

you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

This particular work is one of the few individual works protected by copyright law in the United States and most of the remainder of the world, included in the Project Gutenberg collection with the permission of the copyright holder. Information on the copyright owner for this particular work and the terms of use imposed by the copyright holder on this work are set forth at the beginning of this work.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may

copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such

as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation’s website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.